

Novament hem entrat en període pre-electoral i els missatges es comencen a repetir. Autonomia i Catalunya són les paraules que més sonen, amb permís de dues altres: Pujol i Maragall. Jugant amb les paraules, em pregunto: és possible parlar de l'autonomia d'una comunitat sense plantejar-se l'autonomia dels individus que la formen?

A l'estil de les cartes magnes de les democràcies occidentals, la Constitució Espanyola proposa com a valors superiors, del nostre ordenament jurídic, els ideals característicament lliberals de llibertat, justícia, igualtat i pluralisme polític. Restitueix al poble la sobirania de la que emanarien els poders d'un Estat al qual es confia la funció de mantenir-se neutral davant les diverses ideologies i doctrines, en el marc d'una democràcia representativa, i de respectar i salvaguardar els drets fonamentals de les persones com a ciutadans i ciutadanes lliures i iguals. Així, l'actual societat espanyola parteix de l'articulat d'una societat que té els trets estructurals de tota societat occidental industrialitzada. Funciona com a mecanisme de producció i consum accelerat, s'incrementa la cosificació de les persones, els pobles cada vegada són més homogenis, la destrucció de la naturalesa és una constant i les innovacions tecnològiques no tenen fre. La societat industrial moderna era aquella que existia sobre un model de dos sistemes: un sistema econòmic capitalista, amb una ideologia econòmica que presentava al ciutadà unes bases liberals, que ocultaven l'aspecte totalitari que ho sotmetia tot i a tothom al mecanisme de producció, consum i especulació; i un sistema ètico-cultural relatiu a les cultures. Aleshores l'Estat del Benestar es pot veure com l'intent de dissimular, des de les institucions, aquest antagonisme ideològic que portava a una cohabitació forçada i antinatural dels dos sistemes. El *boom tecnològic* ha suposat la ruptura d'aquesta pretesa cohabitació. Actualment cal contemplar la prepotència de l'economia que ha aconseguit submergir la societat en el consumisme i es declara, als ulls del ciutadà, autosuficient i lliure de la necessitat de ser legitimada per una

Comunitat Autònoma

Sara Moreno

ideologia ètico-cultural. La modernitat ha produït desencant. M'illusiona pensar que existeix una demanda de sentit davant el desencant que suposa la prepotència del model econòmic i la seva racionalitat instrumental, la política del "pur joc d'interessos".

L'article 10.1 de la Constitució Espanyola recull el dret al "**lliure desenvolupament de la personalitat**". Es parla de la llibertat de l'individu. Llibertat és una paraula que agrada a tothom, però no totes les condicions en faciliten la seva existència. Quan es parla de llibertat s'ha de parlar d'autonomia individual, entenent per autonomia la capacitat d'un individu de cultivar la seva vida i decidir cap on orientar-la. En l'article esmentat es pressuposa que el ciutadà gaudeix d'autonomia individual, davant

del dret de desenvolupar lliurement la seva personalitat, ha d'actuar com un subjecte autònom que governa la seva vida escollint allò que més l'interessa i assumint la responsabilitat que comporta. Des de la constitució es descriu un entorn social que recolza l'autonomia, un entorn on l'individu no té més elecció que ser autònom perquè no hi ha una altra forma de madurar en la societat. L'autonomia rau dins l'ordre del sistema capitalista. Vivim en una societat on les seves formes de vida es basen, en gran mesura, en l'elecció individual. Teòricament el ciutadà autònom pot desenvolupar lliurement la seva personalitat escollint davant les opcions que la societat posa al seu abast. Però realment es donen les condicions de llibertat, enteses com el ventall de possibilitats que es presenten al ciutadà per tal d'escollir aquelles formes de vida que més el convencen? Fins a quin punt és coherent recollir en la constitució el dret al lliure desenvolupament si no hi ha condicions de llibertat, no teòrica, sinó real?

Immersos en el debat pre-electoral caldria defugir de falses polèmiques partidistes. Cal entrar de ple en qüestions, de ben segur més interessants, com és trobar la manera d'oferir les condicions adequades per la construcció d'una comunitat autònoma, és a dir, d'individus autònoms.

Man Ray. *Dorment*. 1929